

Kanta-Hämeen Sotaorpoyhdistyksen palkitsemisjuhla
Hämeenlinnassa 2.11.2020
Juhlapuhe: Pastori Heikki Toivio

juhlavieraat!

Kun viimeinen Mannerheim-ristin ritari Tuomas Gerdt juuri kuoli 98-vuotiaana, Tasavallan Presidentti Sauli Niinistö julkaisi Twitterissä tekstin ”Suomen kansa kiittää ja kunnioittaa”. Tuomas Gerdt ehti osallistua linnan juhliin noin 20 kertaa tullen viimeiset kerrat vuosina 2010-2015 juhliin ensimmäisenä kättelyjonossa.

Tilanne oli eri syistä toisenlainen 1950-1980-luvuilla. Sotaleskistä ja sotaorvoista ei juuri puhuttu. Heidän tuli vain hiljaa kantaa osansa. Perheitä perustettiin ja lapsia kasvatettiin. Jälkeenpäin on todettu: sotaorvoista tuli todellisia selviytyjiä – oli pakko tulla. Kaikkiaan yli 50000 sotaorpoa ja 30000 sotaleskeä odotti aikaa, että he voisivat jakaa tuntojaan julkisesti. Sitten 1990-luvulla tuli muutos Neuvostoliiton romahdettua. Vuonna 2003 monen teistä osavaikutuksella saatiin oma yhdistys Kanta-Hämeen Sotaorvot ry. Vertaisryhmässä päästiin jakamaan tunteja ankarista oloista, huonosta kohtelusta ja lapsuuden puutteesta. Oli ollut kiusaamista ja monenlaista isättömien haukkumista.

Tänään Tasavallan Presidentti ja Kaatuneitten Omaisten Liitto haluavat palkita teidät kunniamerkin saajat utteruudesta ja ahkeruudesta meidän kaikkien hyväksi. Teidän ansiostanne kiinnostus sotavuosien tapahtumiin on kanavoitunut lähelle tavallista ihmistä. Sota ei kosketa pelkkiä armeijoita ja valtioita vaan meitä siviilejä. Nykynuoriso on maanpuolustustahtoista. Aikamme on kiinnostunut isovanhempien teoista ja kokemuksista. Haluamme ymmärtää taustamme. Asioista ei enää vaieta. Isän ikävästä kertovat kirjat ja näytelmät sekä useat asiaa lähelle tulevat muistelmat tekevät sotaorpojen kokemuksista selkoa. Ne ovat kaikki osa kansakuntamme historiaa.

Kun vuonna 2013 juhlittiin 10-vuotiaasta yhdistystä Hämeenlinnan Raatihuoneella, kuultiin nuoren laulajan Mikael Koskikunnaksen komea esitys Sotilaspoika panssarisoittokunnan säestämänä. Tänään tässä palkitsemisjuhlassa saadaan kuulla hänen äitinsä kanttori Minna Koskikunnaksen yhtä upea Finlandia. Kaikesta huomaamme, että sotaorpojen arvostus on juuri nyt suuri.

Suomalaisten myötätunto on teidän palkittujen ja koko yhdistyksenne puolella. Te olette ottaneet vaarin Veteraanin Iltahuudon sanoista: Taattoa muista sä silloin, askel jo uupunut on. Lapset ja lastemme lapset, teidän nyt vuoronne on.

Sydämelliset onnitteluni teille tänään palkittaville seurakunnan puolesta ja omasta puolestani!



Virsi 584:1
Siunaa ja varjele meitä,
Korkein kädellä.
Kaitse ain kansamme teitä
vyöttäen voimalla meitä
heikkoja edessä.
Sulta on kaikki suuruus,
henki sun hengestäs.